

Algemene inhoudstafel

Een episode uit de staatsrechtelijke geschiedenis van het tweehurig Maastricht (1378-1409)	19
<i>Antoon van Bourgondië tegenover de 'gildendemocratie'</i> PAUL NÈVE	
De lange schaduw van de Blijde Inkomst	35
<i>Revolutionair discours over de oude grondwetten in België</i> BRECHT DESEURE	
Freedom and Dignity in <i>The Social Contract</i> (1762)	59
MAARTEN COLETTE	
Macht(en) over oorlog en vrede	83
<i>Het bestuur van de buitenlandse betrekkingen in Benjamin Constants constitutioneel denken</i> RAYMOND KUBBEN	
Het schelpdier en zijn schelp	115
<i>Johannes Theodoor Buys (1826-1893) over administratieve rechtspraak</i> LUKAS VAN DEN BERGE	
Het lot van de rechter die zich een zaak eigen maakt	145
<i>Over aansprakelijkheid voor onrechtmatige rechtspraak binnen en buiten het gemene recht</i> MARTEN REIJNTJES	
Van nationale tot cultureel-economische eenheid?	173
<i>De visie op de Belgisch-Nederlandse relaties in Belgische juridische tijdschriften in de 19de en 20ste eeuw</i> SEBASTIAAN VANDENBOGAERDE	
De private internationale organisatie inzake arbeidsongevallen en sociale verzekeringen (1889-1914)	195
BRUNO DEBAENST	
<i>Corsica in the Middle (of Nowhere)</i>	221
<i>Een inleiding op de rechtspraak van de Banco di San Giorgio uit de Archivio di Stato di Genova (1453-1562)</i> MATTHIAS CASTELEIN	

De writ of debt, een Engelsrechtelijke <i>condictio</i>?	253
WOUTER DRUWÉ	
Charles de Méan, trait d'union entre Rome et le Code civil?	303
BENOÎT LAGASSE	
Importing Manufactures from the Low Countries.	331
<i>The Use of the Dutch Civil Code (1838) in the Drafting of the Argentine Civil Code (1871)</i>	
AGUSTIN PARISE	
A Conflict of Peace at the End of the First Anglo-Dutch War	355
SHAVANA MUSA	
History in Legal Doctrine	367
<i>Vattel and Réal de Curban on the War of the Spanish Succession</i>	
FREDERIK DHONDT	
The 'Sphere of Influence' in International Law (1870-1920)	395
INGE VAN HULLE	
The Euro-Centric Nature of International Law	413
<i>A Legacy from New Imperialism</i>	
MIEKE VAN DER LINDEN	

Inhoudstafel

Inleiding	15
Introduction	17
Een episode uit de staatsrechtelijke geschiedenis van het tweeherig Maastricht (1378-1409)	19
<i>Antoon van Bourgondië tegenover de ‘gildendemocratie’</i>	
PAUL NÈVE	
Bijlage	29
De lange schaduw van de Blijde Inkomst	35
<i>Revolutionair discours over de oude grondwetten in België</i>	
BRECHT DESEURE	
1. Inleiding	35
2. Opvattingen over vrijheid	37
3. Radicalisering tijdens de eerste Franse periode (1792-1793)	43
4. Ondergang en recuperatie tijdens de tweede Franse periode	46
Besluit	53
Freedom and Dignity in <i>The Social Contract</i> (1762)	59
MAARTEN COLETTE	
1. Introduction	59
2. The Republican adjustment of Liberal atomism	63
3. Beyond the negative/positive dichotomy	64
4. Arguing in the negative: freedom as non-domination	65
5. Enforced freedom: the virtuous citizen	67
6. <i>The Social Contract</i> : origins and purpose	69
7. The feast (the complete citizen)	71
8. Beyond the law/liberty dichotomy	72
9. Freedom and dignity	74
10. The ‘provocative’ Rousseau	76
Conclusion	78
Maklu	7

Macht(en) over oorlog en vrede	83
<i>Het bestuur van de buitenlandse betrekkingen in Benjamin Constants constitutioneel denken</i>	
RAYMOND KUBBEN	
1. Liberaal denker in een tijd van transitie	83
2. Constants antimilitarisme	86
3. Het bestuur van de buitenlandse betrekkingen in het Franse staatsrecht	
1789-1815	89
1791	91
1793	92
1795	92
1799	93
1814	94
1815	95
4. <i>Un pouvoir terrible</i>	95
5. Constants neutrale macht	100
6. Het recht van oorlog en vrede	104
7. De neutrale macht, macht over oorlog en vrede	108
Besluit	110
Het schelpdier en zijn schelp	115
<i>Johannes Theodoor Buys (1826-1893) over administratieve rechtspraak</i>	
LUKAS VAN DEN BERGE	
1. Inleiding	115
2. De 'jonge Buys'	119
3. De 'oude Buys'	125
4. Buys over administratieve rechtspraak	129
5. Loeff	133
6. <i>One peak or twin peaks?</i>	137
Het lot van de rechter die zich een zaak eigen maakt	145
<i>Over aansprakelijkheid voor onrechtmatige rechtspraak binnen en buiten het gemene recht</i>	
MARTEN REIJNTJES	
1. Inleiding	145
2. <i>Prise à partie</i> in Frankrijk	147

3. Het gemene recht in Holland en Friesland	154
4. <i>Syndicatsklage</i> en Schwarzes visie	161
Besluit	169

Van nationale tot cultureel-economische eenheid? 173

De visie op de Belgisch-Nederlandse relaties in Belgische juridische tijdschriften in de 19de en 20ste eeuw

SEBASTIAAN VANDENBOGAERDE

1. Inleiding	173
2. Uitbouw van de natiestaat: pogingen tot Noord-Zuid samenwerking tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden	174
3. Een culturele eenheid? In Vlaanderen Vlaamsch! Of toch Nederlands?	177
4. Opbouw van een Vlaams recht met het <i>Rechtskundig Weekblad</i>	181
5. Collaboratie in <i>Het (Vlaamse) Juristenblad</i>	185
6. Economische samenwerking vereist juridische samenwerking	187
Besluit	191

De private internationale organisatie inzake arbeidsongevallen en sociale verzekeringen (1889-1914) 195

BRUNO DEBAENST

1. Inleiding	195
2. Het ontstaan en de evolutie van de internationale congressen inzake arbeidsongevallen en sociale verzekeringen	196
3. Het belang van de internationale congressen inzake arbeidsongevallen en sociale verzekeringen, vroeger en nu	212
Besluit	217

Corsica in the Middle (of Nowhere) 221

Een inleiding op de rechtspraak van de Banco di San Giorgio uit de Archivio di Stato di Genova (1453-1562)

MATTHIAS CASTELEIN

1. Inleiding	221
2. De eeuwenlange soevereiniteitskwestie op Corsica	223
3. De gerechtelijke organisatie van de <i>Banco di San Giorgio</i> op Corsica	227

3.1	<i>De Capitula Corsorum</i>	228
3.1.1	<i>De Protettori</i>	229
3.1.2	<i>De Gouverneur</i>	230
3.1.3	<i>De Vicaris</i>	231
3.1.4	<i>Luitenanten en Commissarissen</i>	232
3.1.5	<i>Podestat</i>	233
3.2	Gerechtelijke uitspraken en rechtsmiddelen	234
3.2.1	<i>Eerste aanleg</i>	234
3.2.2	<i>Hoger beroep</i>	236
3.2.3	<i>Sindicamento</i>	238
3.2.4	<i>Verzoekschriften aan de Protettori</i>	239
4.	Onderzoekshypothese: <i>(mal)governo attraverso giurisdizione</i>	241
4.1	De regeerperiode van 1453 tot 1464	241
4.2	De regeerperiode van 1485 tot 1539	243
4.3	De regeerperiode van 1539 tot 1562	248
	Besluit	250
	De writ of debt, een Engelsrechtelijke <i>condictio</i>?	253
	WOUTER DRUWÉ	
1.	Inleiding	253
2.	De <i>condictio</i> en de writ of debt: de basiskenmerken	255
2.1	Een strikte formule	255
2.2	Ontstaan en ontwikkeling/wikkeling	256
2.3	Voorwerp van de eis	259
2.3.1	<i>Een welbepaald goed of een welbepaalde geldsom</i>	259
2.3.2	<i>Eigendom of bezit?</i>	261
2.4	Basisgedachte achter de writ of debt en de <i>condictio</i>	263
3.	De toepassingsgevallen (<i>causae debendi</i>)	265
3.1	Het abstracte karakter van de <i>condictio</i> en de writ of debt	265
3.2	Toepassingen	266
3.2.1	<i>Ter afdwinging van een gestipuleerd certum</i>	266
3.2.2	<i>Ter terugvordering van het in het kader van een verbruikleen gegevene</i>	270
3.2.3	<i>Ter terugvordering van het onterecht betaalde</i>	271
3.2.4	<i>Ter terugvordering van een reeds geleverde prestatie als de andere prestatie of een voorwaarde uitbleef</i>	274
3.2.5	<i>Ter terugvordering van de waarde van een gestolen goed dat niet meer in natura bij de dief aanwezig was</i>	278

3.2.6	<i>Ter terugvordering van een betaling die in hoofde van de ontvanger een turpis causa uitmaakte</i>	281
3.2.7	<i>Ter bevrijding van een op verkeerde motieven aangegane stipulatie</i>	282
3.2.8	<i>Ter terugvordering van een instrumentum na uitdoving of bij niet-ontstaan van de schuld</i>	283
3.2.9	<i>Tot terugvordering van een pand na betaling van de schuld</i>	284
3.2.10	<i>Tot verkrijging van een cautio</i>	284
3.2.11	<i>Tot terugvordering van een geldsom, indien de betaler van gedachten veranderde</i>	285
3.2.12	<i>Tot opeising van huurgelden of koopprijzen</i>	285
3.2.13	<i>Tot afdwinging van een vonnis</i>	285
3.3	Tussenbesluit	286
4.	Enkele <i>capita selecta</i>	286
4.1	De overdracht van een <i>condictio</i> of <i>actio</i> of <i>debt</i>	286
4.2	Waren de <i>condictio</i> en de <i>writ</i> of <i>debt</i> actief overerfbaar?	288
4.3	Konden erfgenamen of testamentuitvoerders zelf aangesproken worden met deze acties?	289
4.4	Konden met een <i>condictio</i> of een <i>writ</i> of <i>debt</i> vruchten en interesten worden opgeëist?	291
5.	Verweermiddelen	293
5.1	Inleiding	293
5.2	Bij ontbreken van een formele akte of een stipulatie	293
5.3	Bij aanwezigheid van een formele akte of een stipulatie(brief)	296
6.	Overkoepelend besluit	297
 Charles de Méan, trait d'union entre Rome et le Code civil?		303
BENOÎT LAGASSE		
I.	Contexte historique liégeois du 17e siècle et courte biographie de Charles de Méan	304
I.1	Liège au 17e siècle	304
I.1.1	<i>La situation extérieure de la Principauté de Liège</i>	304
I.1.2	<i>La situation à l'intérieur de la Principauté de Liège</i>	305
I.2	La vie et l'œuvre de Charles de Méan	306
I.2.1	<i>Qui était Charles de Méan?</i>	306
I.2.2	<i>Les Observationes et res judicatae ad jus civile Leodiensium</i>	308
I.2.2.1	LES ORIGINES DES OBSERVATIONES	309
I.2.2.2	LE CONTENU DES OBSERVATIONES AD IUS CIVILE LEODIENSIMUM	310

2. Analyse de l' <i>observatio</i> 365	311
2.1 L'objet et le contenu de l' <i>observatio</i> 365	311
2.2 La situation en droit romain et en ancien droit	313
2.2.1 <i>La situation en droit romain</i>	313
2.2.1.1 PROPRIÉTÉ ET POSSESSION	313
2.2.1.2 L'USUCAPIO	314
2.2.1.2.1 L'origine de l'usucapio	314
2.2.1.2.2 L'usucapio classique	314
2.2.1.2.3 L'usucapio du temps de Justinien	315
2.2.1.3 LA PRAESCRIPTIO	315
2.2.1.3.1 La longi temporis praescriptio	316
2.2.1.3.2 La longissimi temporis praescriptio	316
2.2.2 <i>La situation en ancien droit</i>	316
2.2.2.1 LA REVENDICATION DES MEUBLES AU MOYEN AGE	317
2.2.2.2 LA REVENDICATION DES MEUBLES AUX TEMPS MODERNES	318
2.2.2.3 CHARLES DE MÉAN ET LES DROITS ANTÉRIEURS	319
3. Les droits postérieurs à de Méan: le 18e siècle et le droit contemporain	320
3.1 Le droit du 18e siècle et les prémices du Code Napoléon	320
3.2 Le droit belge contemporain: les articles 2279 et 2280 du Code civil	321
3.2.1 <i>La règle de fond de l'article 2279 du Code civil</i>	321
3.2.1.1 RATIO LEGIS DE L'ARTICLE 2279	321
3.2.1.2 LES CONDITIONS D'APPLICATION DE L'ARTICLE 2279	
RÈGLE DE FOND	322
3.2.1.3 LES CONSÉQUENCES DE L'APPLICATION DE LA RÈGLE DE	
FOND DE L'ARTICLE 2279	322
3.2.2 <i>L'article 2280 du Code civil</i>	323
3.3 Comparaison de l' <i>observatio</i> avec le droit contemporain	323
Conclusion	324
Annexe: Texte latin de l' <i>observatio</i> 365	325

Importing Manufactures from the Low Countries 331

The Use of the Dutch Civil Code (1838) in the Drafting of the Argentine Civil Code (1871)

AGUSTIN PARISE

1. Introduction	331
2. Codification of the Civil Law in Argentina, 1852-1871	332
3. Sources of the Argentine Civil Code	334

4. Previous Studies on the References to the Dutch Civil Code	337
5. Classification of References to the Dutch Civil Code	342
5.1 Assessment of References	344
5.2 Illustration of References	349
6. Closing Remarks	351
A Conflict of Peace at the End of the First Anglo-Dutch War	355
SHAVANA MUSA	
1. Introduction	355
2. Negotiations towards the Treaty of Westminster	356
3. The young prince of Orange	359
4. The arbitration commission	361
Conclusion	364
History in Legal Doctrine	367
<i>Vattel and Réal de Curban on the War of the Spanish Succession</i>	
FREDERIK DHONDT	
1. Setting the Stage	368
1.1 Fighting For Supremacy in Europe: Habsburg v. Bourbon	368
1.2 Réal and Vattel: Erudition v. Philosophy?	370
2. The War of the Spanish Succession as an Historical Fundgrube	374
2.1 Réal: Justifying French Behaviour	375
2.1.1 <i>Catalonia</i>	375
2.1.2 <i>Gibraltar</i>	380
2.1.3 <i>British Betrayal?</i>	381
3. Vattel: A Pamphlet Against the Sun King?	383
3.1 Salus populi suprema lex! The Bottom-Up Construction of Sovereignty	383
3.1.1 <i>Renunciations and Partitions</i>	384
3.2 Louis XIV, a Threat to the Whole of Europe	386
3.2.1 <i>Vattel's Sympathy for the Anti-French Alliance: Fair and Balanced?</i>	387
Conclusion	388

The ‘Sphere of Influence’ in International Law (1870-1920)	395
INGE VAN HULLE	
1. Introduction	395
2. The origins of the ‘sphere of influence’	397
3. The ‘sphere of influence’ in Britain’s state practice	401
4. The ‘sphere of influence’ in late nineteenth- and early twentieth-century jurisprudence	405
Conclusion	410
The Euro-Centric Nature of International Law	413
<i>A Legacy from New Imperialism</i>	
MIEKE VAN DER LINDEN	
1. Introduction	413
2. New Imperialism	414
3. Euro-centrism	416
Conclusion	424
Editors	429
Auteurs – Authors	431